

RAPPORT

Faggruppe for Samfunnssikkerhet og beredskap

Leveres til rektorrådet 9.oktober 2015

Innhold

1. Faggruppas sammensetning og arbeidsform	1
2. Mandat og rammer for arbeidet	1
3. Beskrivelse av de aktuelle studieprogrammene og tilhørende fagmiljøer	2
3.1 Bachelor Internasjonal beredskap (HiH, HiN, NBSK)	2
<i>Finansiering</i>	3
<i>Rekruttering, studieplasser og gjennomstrømming</i>	4
<i>Målgruppe for utdanningen og yrkesmuligheter</i>	4
<i>Fagmiljøet ved HiN</i>	5
<i>Fagmiljøets ved HiH og NBSK</i>	6
<i>FoU-produksjon</i>	6
<i>Internasjonalisering</i>	6
<i>Etablering av Masterprogram i beredskapsplanlegging og kriseledelse</i>	7
3.2 Bachelor og master i Samfunnssikkerhet (UiT)	7
A) Bachelor i samfunnssikkerhet og miljø	8
B) Master i Samfunnssikkerhet, fordypning sikkerhet og beredskap i nordområdene	8
<i>Målgruppe for studiene og yrkesmuligheter</i>	9
<i>Fagmiljø og FoU-produksjon</i>	10
<i>Tilgrensende fagmiljøer og studieprogrammer ved IIS</i>	11
<i>Andre relaterte fagområder ved UiT</i>	12
<i>Internasjonalisering</i>	13
4. Faglig integrering av utdanning og forskning	13
4.1 Vurdering av muligheten for felles studieplaner på bachelornivå	13
4.2 Forskning	14
5. Forslag til organisering samt styring og ledelse	14
A) Felles programstyre eller forvaltningsutvalg	14
B) Programmene organisert under IIS med felles programstyre	16
C) BIB organisert av under eget fakultet i Harstad	16
D) Studier og forskning i samfunnssikkerhet og beredskap samlet i et eget senter	17
6. Særlige utfordringer	18
6.1 Spredte fagmiljøer	18
6.2 Hvordan opprettholde faglig særegenhet og profil?	18
6.3 Oppfylling av kompetansekrav	19
6.4 Norges brannskole	19
6.5 Hvordan sikre at en behandler feltet samfunnssikkerhet helhetlig?	19
7. Mulighetsrommet for videre faglig utvikling	19
8. Konklusjoner	21

Vedlegg: NOKUT tabeller over fagpersoner involvert i studiene ved HiN, HiH og UiT.

1. Faggruppas sammensetning og arbeidsform

Det er i kongelig resolusjon av 19. juni 2015 besluttet at UiT Norges arktiske universitet (UiT), Høgskolen i Narvik (HiN) og Høgskolen i Harstad (HiH) blir slått sammen fra 1. januar 2016. I forbindelse med fusjonsprosessene har rektorrådet oppnevnt ei faggruppe for Samfunns-sikkerhet og beredskap.

Faggruppa har følgende sammensetning:

- Inger Johanne Lurås, UiT (leder)
- Baard H. Borge, Forskerforbundet, HiH
- Trond Bottolfsen, HiH
- Eric Dykes, HiN (Vara: Silje Waangberg, Terje Løyning HiN)
- Magne Frostad, UiT (vara: Christer Pursiainen)
- Trond Hammervoll, HiH
- Ida Sandvik Knutsen, student UiT
- Rolf Markussen, Utdanningsforbundet, HiN
- Knut Ravlo, HiN
- Marius Roksøy, student HiH
- Are Kristoffer Sydnes, NTL, UiT
- Trine Lydersen, UiT (sekretær)
- Reidar Halvard Øren, fusjonssekretariatet (observatør)

Faggruppa har hatt tre fysiske møter. Det har ikke vært opprettet undergrupper.

2. Mandat og rammer for arbeidet

Fusjonen mellom HiH, HiN og UiT har som mål å skape et universitet med regional styrke, nasjonal posisjon og internasjonal tyngde innen utdanning og forskning. Mandatet for faggruppa for Samfunnssikkerhet og beredskap er å gi en helhetlig anbefaling til rektorrådet på organisering og integrasjon av følgende områder:

- *Sikre god og hensiktsmessig integrasjon av aktuelle miljøer ved HiN, HiH og UiT.*
- *Sikre integrering og organisering som ivaretar utdanning, FoU, innovasjon og entreprenørskap.*
- *Etablere felles studieplaner innen samme utdanningsprogram.*
- *Se på muligheter for ulik profilering innen samme utdanningsprogram ved studiestedene*
- *Foreslå en organisering som sikrer fleksibilitet og muliggjør tverrfaglig samhandling*
- *Gi innspill på hensiktsmessige løsninger som sikrer styrings- og ledelsesordninger tilpasset enhetens størrelse, kompleksitet og geografiske forhold.*
- *Peke på mulighetsrommet for videre utvikling, herunder å identifisere og synliggjøre fagmiljøets kompetanse og kompetanseutviklingsbehov.*
- *Identifisere utfordringer man må ha særskilt fokus på i det videre arbeidet.*

Faggruppa har avgrenset «Aktuelle miljø ved HiN, HiH og UiT» til å gjelde studieprogrammene Bachelor i Internasjonal beredskap, Bachelor i Samfunnssikkerhet og miljø, og Master i Samfunnssikkerhet, fordypning Sikkerhet og beredskap i nordområdene, samt

fagmiljøene knyttet til disse tre programmene. Det er også definert tilstøtende program/miljøer.

Ut over mandatet ligger rammene for arbeidet i «Måldokument for fusjonen mellom Høgskolen i Harstad, Høgskolen i Narvik og UiT Norges arktiske universitet» datert 15.06.2015 og Stortingsmelding nr. 18 (2014-15) *Konsentrasjon for kvalitet. Strukturreform i universitets- og høgskolesektoren*. Faggruppa er også bedt om å:

- Beskrive hva som må gjøres av arbeid fram til fusjonstidspunktet (1.1.2016) og hvilke oppgaver som kan tas etter dette tidspunktet.
- Legge til rette for faglige synergier ved fusjonen.
- Peke på mulige utviklingsoppgaver for det videre arbeidet etter 1.1.2016

3. Beskrivelse av de aktuelle studieprogrammene og tilhørende fagmiljøer

Stortingsmelding nr. 18 (2014-15) opererer med følgende kriterier for kvalitet og robusthet:

- Årsverk i førstestillinger
- Søkning
- Gjennomføring
- Studentenes tidsbruk
- Publisering
- Eksterne forskningsinntekter
- Størrelse på doktorgradsutdanningene
- Internasjonal orientering
- Samspill og samarbeid

Det er i dette kapitlet beskrevet hva som er status for de aktuelle programmene når det gjelder de nevnte kvalitetskriteriene.

Under er miljøenes egne beskrivelser av de aktuelle studieprogrammene med tilhørende fagmiljøer. Det er lagt vekt på å beskrive programmenes profil og faglige innhold, finansiering i form av tildelte studieplasser, rekruttering, søkning, gjennomføring, fagmiljø (størrelse, kompetanse, FoU-produksjon) samt organisering og ledelse av programmene. Det gjøres oppmerksom på at det er noe variasjon i beskrivelsen av fagmiljøenes omfang. Det vises her til vedlagte Nokut-tabeller for sammenstilling av stillingshjemler.

3.1 Bachelor Internasjonal beredskap (HiH, HiN, NBSK)¹

Høgskolen i Narvik (HiN) tok i 2009 initiativ til et samarbeidsprosjekt initiert av EU, relatert til samfunnssikkerhet og beredskap. HiN bidro med viktig søkerkompetanse i

¹ Norges Brannskole (NBSK) er en avdeling i Direktoratet for Sikkerhet og Beredskap (dsb), og en viktig samarbeidspartner for BiB-studiet.

søknadsprosessen. Prosjektet fikk navnet «Preparation for Threats to Environments in Arctic Regions» forkortet til PRETEAR. PRETEAR hadde bred internasjonal deltagelse med samarbeidende institusjoner fra land som Island, Spania, Sverige, England og Russland, foruten de tre partnerne HiN, HiH og NBSK (dsb). Søknaden ble innvilget og prosjektet ble finansiert av EU med en total ramme på € 610.000. PRETEAR ble avsluttet i 2011 og en av hovedkonklusjonene i PRETEAR-rapporten påviste et kompetansegap innenfor samfunnssikkerhet og beredskap i nordområdene, med særlig vekt på utfordringer knyttet til klima, miljø, infrastruktur og spredt bosetting.

Finansiering

I kjølvannet av dette prosjektet ble det nedsatt en prosjektgruppe med deltakere fra Norges Brannskole og høyskolene i Narvik og Harstad med hovedmål å avdekke mulighet for finansiering og etablering av et studium på bachelornivå i beredskap. Planene for bachelor i internasjonal beredskap (BIB), som studiet ble kalt, ble godt mottatt. Høsten 2011 ble pilotkullet høsten 2011 innvilget finansiering over 3 år av Utenriksdepartementet, fylkeskommunene i Troms og Nordland, Hålogaland Kraft og Shell. Årsaken kan i all hovedsak tilskrives funnene i PRETEAR-prosjektet. I tillegg til hovedprosjektets bidragsytere bidro A/S Norsk Shell i 2012 til finansieringen av det første professorat innen Emergency Management i Norge ved Høgskolen i Narvik.

Studiet passet godt inn i de to høyskolenes fremtidsplaner. For HiN som den første byggeklossen på veien mot Master i Emergency Management, hvor forskning i krysningspunktet mellom teknologi, mennesker og beredskap, var sentral. For HiH var studiet i samsvar med høyskolens overordnede mål om å bidra til næringsutvikling i nordområdene. Det vil si å legge til rette for økt aktivitet innen fiskeri, petroleum, mineral og andre næringer i det arktiske område. Forutsetningen for at slik utvikling skal kunne skje er at sikkerhet og beredskap er på plass gjennom blant annet den kompetanseheving som dette og lignende studier kan bidra til. Fra og med 2014 falt også den langsiktige grunnfinansieringen på plass ved at BIB ble tildelt 40 studieplasser av Kunnskapsdepartementet, antall studieplasser er senere økt til 55. HiN har akkrediteringsansvaret for alle kullene som er immatrikulert fra 2011 til og med 2013. Fra og med 2014 har Høgskolen i Harstad akkrediteringsansvaret.

Til forskjell fra mer tradisjonelle studier innenfor samfunnssikkerhet har BIB et mer *anvendt fokus*, både når det gjelder forberedelse til, og håndtering av skadebegrensning i etterkant av, uønskede hendelser. BIB er bygd opp som en tradisjonell 3-årig bachelorutdanning, med ordinære fag som metode, logistikk og ledelse i tillegg til mer operative fag på beredskapsfeltet. I tillegg kvalifiserer bachelor i beredskap til å studere videre på masternivå. Studiet er for tiden lukket. Studiet gjennomgikk våren 2015 en omfattende evaluering og på bakgrunn av tilbakemeldinger fra tidligere og nåværende studenter, interessenter og fagansatte ble det gjort omfattende tilpasninger og forbedringer i studieplanen.

Bachelor i internasjonal beredskap, Studieplan 2015 - 2016

1. semester høst	2. semester vår	3. semester høst	4. semester vår	5. semester høst	6. semester vår
BIB1007 10 sp Innføring i metode	BIB1003 10 sp Nordområde- politikk	BIB2001 10 sp Risiko og risikostyring	BIB2003 10 sp Sikkerhet og logistikk i kaldt klima	BIB3003 10 sp Oljevernledelse	BHP1001 20 sp Bachelor-oppgave
BIB1004 10 sp Innføring i beredskap	BIB1008 10 sp Natur- katastrofer	BIB2004 10 sp Operativ ledelse	BIB2002 10 sp Katastrofe- beredskap	BIB2006 10 sp Farlig gods	
BIB1002 10 sp Beredskaps-logistikk	BIB1009 10 sp Øvelses-planlegging og gjennomføring	BIB2005 10 sp Miljø og sårbarhet	BIB3001 10 sp Anvendt forsknings- metode	BIB3006 10 sp Praktisk prosjekt- ledelse	
				BIB3005 10 sp Kriser og katastrofer i et psykososialt perspektiv	

Rekruttering, studieplasser og gjennomstrømming

Studiet har siden oppstarten hatt stabil god rekruttering, og har per i dag 55 studieplasser. Undervisningen er samlings-basert og foregår ved Norges brannskole på Fjelldal. Den samlingsbaserte undervisning gjør at studiet egner det seg godt for folk som er i jobb. BIB fokuserer på samfunnssikkerhet, risikoforhold og beredskap i et internasjonalt perspektiv, spesielt med tanke på nordområdene. Studiet er unikt ved at det kombinerer teori og praksis på en god måte. Norges brannskole (Nbsk) og øvingsområdene til Nbsk er en del av suksessen til den praksisrelaterte delen av studiet. Studiet har mange studenter med erfaring fra arbeidslivet, og deres kunnskap og kompetanse bidrar til å forklare hvor viktig samarbeid mellom de ulike yrkesgruppene er for at beredskapsarbeid skal fungere. Søkningen viser at det er et betydelig behov for etterutdanning på dette området.

Målgruppe for utdanningen og yrkesmuligheter

Studentene som blir uteksaminert fra BiB blir kvalifisert til å ivareta utrednings- og rådgivningsoppgaver og operative stillinger innen beredskap i offentlig sektor, privat næringsliv og frivillige organisasjoner. Det fokuseres på samhandling på tvers av profesjoner, landegrenser og kulturelle barrierer. Studentene blir kvalifisert til å ivareta utrednings- og rådgivningsoppgaver i offentlig sektor, privat næringsliv og frivillige organisasjoner. Kombinert med egnet yrkespraksis kvalifiserer studiet til ledelses- og spesialistoppgaver i næringsliv eller offentlig sektor.

	2011	2012	2013	2014 ²	2015
Søkere totalt	255	273	283	256	244
Primærseekere	86	112	106		76
Antall immatrikulerte studenter	34	37	38	44	52
Antall primærseekere pr studieplass	2,87	3,73	2,78		1,38
Antall studieplasser	30	30	38	45	55
Uteksaminerte studenter	-	-	18 ³	22	-
Studiepoengproduksjon (HiN)	-	-	50,3	67,4	-
Studiepoengproduksjon (HiH)	-	-	-	12,3	-

² Studiepoengproduksjonen må sees samlet for HiN og HiH, da det er to akkrediterende institusjoner for studiet

³ Data mangler i DBH, tallet for 2013 estimert på bakgrunn av leverte bachelor-oppgaver

Majoriteten av tallene i tabellen er hentet fra DBH, med unntak av tallene fra 2011

Nyutdannede havner gjerne inn i en av de mange HMS-relaterte yrkene som utlyses i det offentlige eller i store og mellomstore bedrifter. De som tar studiet som etterutdanning går gjerne tilbake til den bedrift/virksomhet de kom fra, men til nye stillinger med økt ansvar.

Fagmiljøet ved HiN

Fagmiljøet knyttet til Sikkerhet og beredskap ved HiN er på mange måter nettverksorganisert, hvor emneansvarlige ved studiet internasjonal beredskap er rekruttert fra ulike avdelinger og programområder ved HiN. Beredskap er organisert som et eget Fagområde underlagt Avdeling for Helse og Samfunn. Utfra hvilke behov studiet bachelor internasjonal beredskap har, er så emneansvarlige rekruttert. HiN har for tiden ansvar for 5 emner, og hvert emne er på 10 sp, (foruten veiledning på bachelor-oppgaver) men det er også grunn til å understreke at HiN har kapasitet og kompetanse til å levere mange flere emner til studiet.

Totalt viser tabellen (se vedlegg) at anslagsvis 14 ansatte er tilknyttet sikkerhet og beredskaps utdanning og forskning. I tillegg er det levert artikler og publikasjoner av enkeltforskere innenfor sikkerhet og beredskaps-området, som ikke er tatt med i tabellen.

Fagmiljøet ved HiN knyttet til bachelor internasjonal beredskap består av 2 professorer, 4 førsteamanuenser, 1 førstelektor, 2 høgskolelektorer og 1 stipendiat. Sikkerhet og beredskap er som fagområde tverrfaglig, og innenfor dette tverrfaglige feltet ser institusjonen HiN for seg utviklingsmuligheter innenfor to kjernefelt:

- Human Resource komponenten innen sikkerhet og beredskap
- Ingeniørvitenskap og logistikk innenfor sikkerhet og beredskap

HiN ansatte som den første utdanningsinstitusjonen i Norge en Professor i Emergency Management i 2012. Professor Eric Dykes har en faglig sterk bakgrunn og har siden 1970 tallet arbeidet i akademia i England.⁴

Fagområdet er fremdeles 'ungt' ved HiN og det ble startet som et resultat av Norges eneste EU-prosjekt innenfor samfunnssikkerhet og beredskap 'PRETEAR'. Siden den tid har også enkeltforskere levert artikler og publikasjoner knyttet til for eksempel SAR i Nord prosjektet og innenfor logistikk. En stipendiat innenfor området er nå i løp ved HiN.

⁴Dykes karriere inkluderer blant annet undervisnings- og forskningsarbeider ved The London Hospital Medical College, Department of Dental Anatomy (LHMC) og The University of Hertfordshire (UH). Han har bred erfaring fra flere universiteters fagkomiteer, levert anerkjente vitenskapelige publikasjoner over flere tiår og bidratt til store forskningsprosjekter. Han har dessuten vært 'Specialist Advisor for The Defence Committee House of Commons UK' og er fremdeles 'Forensic Advisor for International Committee of the Red Cross'.

Som direktør for Emergency Management Centre (EMC) ved University of Hertfordshire var han ansvarlig for å starte det første Master og Science-studiet i krise- og beredskapsledelse i England i 1996. Dykes har arbeidet i 3 år som professor ved HiN og er nå tilknyttet institusjonen i en 20 % stilling.

Fagmiljøets ved HiH og NBSK

Fagmiljøet knyttet til studiet omfatter tre professorer, seks førsteamanuensiser, tre høyskolelektorer og fire fagpraksislærere. Se nærmere oversikt i vedlegg som viser ressursoversikter for ansatte på henholdsvis NBSK og HiH. Om kort tid vil HiH ansette en ny person som skal arbeide i 100 % stilling på BiB-studiet. Følgende forelesere leverer forelesningstimer til BiB-studiet: Trond Hammervoll er professor i logistikk og foreleser i «Beredskapslogistikk» og utga i 2014 ei lærebok med samme navn. Geir Runar Karlsen, UiT, er professor i sosiologi og foreleser i emnene «Operativ ledelse» og «Anvendt metode». Helen Lundberg har master i logistikk fra Calmers, har erfaring fra humanitære operasjoner i mange land og er emneansvarlig for emnet «Innføring i beredskap». Baard Borge førsteamanuensis, statsviter og foreleser i «Nordområdepolitikk». I de operative fagene kommer foreleserne fra Norges Brannskole. Roar Johansen, Steffen Kristiansen og Stig Valter Tovås er alle faglærere som enten har avsluttet sin master eller er i gang med den. De har lang erfaring i å kurse brannmenn og å arrangere realistiske øvelser. De har spesialutdanning relatert til sine emner og lang erfaring fra undervisning.

FoU-produksjon

Det har utkrystallisert seg flere aktuelle forskningsretninger innenfor beredskapslogistikk. Evalueringer i etterkant av skadebegrensninger peker som regel på at samvirke i beredskapsnettverkene fungerer for dårlig. Spesielt etter store dramatiske uønskede hendelser. Vår tilnærming til samvirke er å betrakte dette som et mangslungent begrep, og at det er fornuftig å skille mellom forskjellige former for samvirke. Forskning på samvirke er svært mangelfull.

En annen aktuell retning er å gjennomføre forskning som påvirker innføring av logistiske prestasjonskrav til beredskapsaktører. Så langt har bacheloroppgaver tatt for seg responstid innen helsevesen og politi. En vitenskapelig bok der vi etablerer beredskapslogistikk som eget fagfelt, er publisert av forskere ved studiet. En stipendiatstilling som er finansiert av Troms Fylkeskommune og DNV GL, er innrettet mot oljevernberedskap og søk og redning (SAR). Professor Trond Hammervoll, HiH benyttes av Norsk oljevernforening for operatørselskap (NOFO) som ekspert innenfor beredskapslogistikk. Det er fire ansatte i søylen pr. i dag hvorav en stipendiat i beredskapslogistikk. Stipendiat ved HiH, Markus Brachner, studerer beredskapsrespons for offshore-operasjoner i arktisk. Forskningsmetoden er basert på matematisk modellering, optimalisering og simulering. Han er medlem av prosjektet «Search and rescue in the High North» (SARiNOR), der han fokuserer spesielt på redningsdelen av dette prosjektet.

Internasjonalisering

På vegne av BiB-studiet søkte HiH Utenriksdepartement om 2,5 million kr i støtte til internasjonaliseringstiltak i Barents 2020. Søknaden fikk støtte og ble innvilget våren 2015. Intensjonen med prosjektet er å styrke kunnskapen og forståelsen for de miljømessige og klimamessige utfordringene som er i nordområdet. En slikt mål krever ei bred tilnærming fra

alle de land dette angår og dermed et internasjonalt perspektiv. Internasjonal tilnærming er også i samsvar med målet for studiet Internasjonal Beredskap slik at her er det samsvar mellom målene til prosjektet og studiets planer. Konkret vil prosjektet handle om utvikling/oversetting av læremateriell, faglig påfyll for lærere, tilrettelegging for mer engelskspråklig undervisning, etablere finansieringsmuligheter for utenlandske studenter, investering i tekniske hjelpemidler på campus, rekruttering av utenlandske studenter mm. Internasjonaliseringsprosjektet blir videre diskutert under delkapittel 4. Samarbeid mellom utenlandske institusjoner med lignende utdanningstilbud i Sverige, Finland og muligens også Canada bør prioriteres.

Etablering av Masterprogram i beredskapsplanlegging og kriseledelse

HiN har en et sterkt samspill med University of Lapland som vi samarbeider med for å etablere en joint master (MSc). Masterprogrammet som nå utvikles med University of Lapland vil bli et viktig bidrag for nordområdene. Her kan det gis et tilbud til studenter fra mange land, samtidig som vi da også har et tilbud til de studentene som har gjennomført Bachelor internasjonal beredskap. Det sendes nå flere Interreg søknader i forbindelse med samarbeidet med University of Lapland. Imidlertid påvirker de pågående fusjonsforhandlingene med UiT fremdriften, slik at dette må koordineres i forhold til dette. Vi er kjent med at Shell er engasjert i ulike spørsmål knyttet til sikkerhet og beredskap i nordområdene bl.a. i SAR i Nord prosjektet, og vi ønsker å knytte til oss forelesere fra bl.a. Shell inn i vårt planlagte masterstudie. En tanke er også å kunne tilby Shell og andre aktører i næringsliv og offentlig forvaltning øremerkede studieplasser på et slikt masterprogram.

3.2 Bachelor og master i Samfunnssikkerhet (UiT)

Bachelorprogrammet i samfunnssikkerhet og miljø ble etablert ved avdeling for ingeniør- og økonomifag ved høgskolen i Tromsø (HiTØ) i 2006. Etableringen var del av en større strategisk satsning på kompetanse rettet mot utviklingen i nordområdene, og ble støttet av RDA-midler⁵. Programmet ble etablert i tett samarbeid med fagmiljøet i samfunnssikkerhet ved Universitetet i Stavanger. Ved fusjonen mellom UiT og HiTØ i 2009, ble programmet del av Institutt for ingeniørvitenskap og sikkerhet (IIS) ved NT-fakultetet.

IIS har opplevd en sterk vekst de siste årene. Studieporteføljen har blitt større, antall studenter og ansatte har økt, og veksten i forskningsaktivitet har vært betydelig. Studieporteføljen er bred med både ingeniørfaglige, teknologiske og samfunnsfaglige program. Instituttet har som visjon å være ledende på utdanning og forskning innen teknologi, sikkerhet og bærekraftig utvikling i nord.

Både bachelor i Samfunnssikkerhet og miljø og master i Samfunnssikkerhet er fullfinansiert gjennom tildeling av studieplasser.

⁵ Regionalt differensiert arbeidsgiveravgift.

A) Bachelor i samfunnssikkerhet og miljø

Det er siden oppstarten i 2006 uteksaminert syv kull (totalt 126 studenter). Det samfunnsvitenskapelige studiet i Samfunnssikkerhet og miljø og ingeniørstudiet i Sikkerhet og miljø ble etablert samtidig. Bakgrunnen for etablering av de to parallelle programmene var å skape et bredere rekrutteringsgrunnlag, og også kunne belyse samfunnsvitenskapelige problemstillinger knyttet til økt næringsvirksomhet i nordområdene.

Bachelorprogrammet i Samfunnssikkerhet og miljø fokuserer på forebygging og håndtering av risiko i ulike sammenhenger. Studiet har et tverrfaglig tilsnitt og fokuserer på tema som risiko, risikoanalyse, HMS, krisehåndtering, ulykker, øvelser og sårbarhet. Håndtering av ulike miljøtrusler i nordområdene representerer spesielle utfordringer. Miljøaspektet i studiet er viet særskilt oppmerksomhet. Programmets oppbygning er vist i tabell 1.

Programmet er et fulltidsstudium tilrettelagt for studenter som følger ukentlig undervisning på campus. Studentene er i hovedsak førstegangsstudenter, men programmet har også enkelte realkompetanse-søkere. Studiet er adgangsregulert med 45 plasser. Rekrutteringen til studiet har økt gradvis, med unntak av en liten nedgang i 2015. Bachelorstudiet har vært ledet av en studieleder.

Bachelor i Samfunnssikkerhet og miljø (gjeldende fom. høsten 2016)

1. semester	FIL-0700 Examen philosophicum 10 stp.	SVF-1201 Miljø og sårbarhet i Arktis 10 stp.	SVF-1202 Ulykker og sikkerhet 10 stp.
2. semester	SVF-1205 Risiko, samfunn og infrastruktur 10 stp.	SVF-1204 Organisering og styring 10 stp.	SVF-2106 Krisehåndtering 10 stp.
3. semester	SIK-1003 HMS 10 stp.	SVF-2101 Øvelser i nordområdene 10 stp.	SVF-1050 Samfunnsvitenskapelig metode 10 stp.
4. semester	SVF-2103 Risikoanalyse 10 stp.	SIK-2002 MTO 10 stp.	SVF-2102 Miljø- og ressursforvaltning 10 stp.
5. semester	Valgemne / utveksling 10 stp.	Valgemne / utveksling 10 stp.	Valgemne / utveksling 10 stp.
6. semester	SVF-1203 Kommunal sikkerhet og beredskapsplanlegging 10 stp.	SVF-2120 Bacheloroppgave 20 stp.	

B) Master i Samfunnssikkerhet, fordypning sikkerhet og beredskap i nordområdene

I forbindelse med at det første kullet bachelorstudenter i samfunnssikkerhet og miljø ble uteksaminert i 2009, ønsket daværende Høgskolen i Tromsø å gi disse studentene et utdanningstilbud på masternivå. Det ble inngått et samarbeid med Universitetet i Stavanger (UiS), som innebar oppretting av en ny fordypningsretning innen det etablerte masterprogrammet i samfunnssikkerhet ved UiS. UiS hadde fagansvaret for fordypningen «maritimt miljø og sårbarhet i Arktis», men studieretningen ble i sin helhet gjennomført ved UiT. Halvparten av undervisningen i studiet ble gitt av UiS og den andre halvdel ble gitt i

regi av UiT. Siden 2011 har UiT hatt det faglige ansvaret for masterstudiet i samfunnssikkerhet med spesialisering i Sikkerhet og beredskap i nordområdene.

Programmet har som mål å gi studentene inngående kunnskap om, og forståelse for teorier, metoder og analytiske verktøy som trengs for å møte sikkerhets- og beredskapsutfordringer i samfunnet. Studentene får kunnskap om, og ferdigheter knyttet til ulike metoder for å vurdere og analysere trusler, risiko, sårbarhet og beredskapsbehov. Studiet har fokus på utfordringene med økt industriell virksomhet og skipsfart i nordområdene. Forhold som kaldt klima, sårbart miljø, lange avstander og svak infrastruktur, stiller særskilte krav til sikkerhet, beredskap og krisehåndtering i nord. Programmets oppbygning er vist i tabell 2.

Fagmiljøet innenfor Samfunnssikkerhet har ansvar for hoveddelen av emnene i programmet. Instituttet benytter endel metode- og valgemner fra andre fakulteter ved UiT.

Master i Samfunnssikkerhet, fordypning Sikkerhet og beredskap i nordområdene

1. sem.	SVF-3201 Risiko og samfunnssikkerhet 10 stp.	SVF-3205 Int. emergency preparedness & envir. protection in the High North 10 stp.	SVF-3003 Kvalitativ metode 10 stp.
2. sem.	SVF-3204 Risikoanalyse og styring 10 stp.	SVF-3202 Krisehåndtering 10 stp.	SVF-3004 Kvantitativ metode 10 stp.
3. sem.	Valgfritt emne / utveksling 10 stp.	Valgfritt emne / utveksling 10stp.	Valgfritt emne / utveksling 10stp
4. sem.	SVF-3920 Masteroppgave 30 stp.		

Programmet er adgangsregulert og har 20 plasser. Studiet rekrutterer godt, og det har vært i underkant av hundre søkere til de 20 studieplassene. I utgangspunktet kreves bachelorgrad i samfunnssikkerhet og miljø for opptak til masterstudiet, men også andre bachelor-utdanninger med relevans for sikkerhet, beredskap og risiko vurderes. Dette innebærer at det tas opp kandidater med blant annet politiutdanning, luftfartsfag, organisasjon og ledelse og sykepleie. To kandidater med bachelorgrad i internasjonal beredskap er tatt opp på studiet.

Masterstudiet i samfunnssikkerhet har siden oppstarten hatt studieleder, men vil fra høsten 2015 ledes av et programstyre bestående av instituttleder, fagpersoner involvert i studiet fra eget og andre institutter, samt studentrepresentanter.

Målgruppe for studiene og yrkesmuligheter

Bachelorstudiet samfunnssikkerhet og miljø er et samfunnsvitenskapelig studium for kandidater som ønsker innsikt i hvordan man kan styrke beredskapen, håndtere risiko og ivareta sikkerheten i samfunnet. Studiet har som hovedmål å gi kandidatene et yrkesrettet studium som kan anvendes innenfor offentlig forvaltning, organisasjoner og privat næringsliv. Søkerne til bachelorstudiet er i all hovedsak førstegangsstudenter.

Masterstudiet i samfunnssikkerhet egner seg godt som en videreføring av bachelorgraden i samfunnssikkerhet og miljø ved UiT⁶. Studiet er også relevant for kandidater med andre samfunnsvitenskapelige bachelorutdanninger, eller andre bachelorutdanninger med relevans for samfunnssikkerhet. Studiet kvalifiserer for ulike stillinger i privat eller offentlig virksomhet som krever kompetanse innen sikkerhet, risiko og beredskap. Aktuelle stillinger kan være KHMS⁷-rådgiver i olje- og gassnæringen, beredskapsrådgiver i kommune eller fylkeskommune, rådgiver for humanitære organisasjoner i inn- og utland, ansvarlig for kommunal/fylkeskommunal krisehåndtering, gransker av ulykker i transportsektoren samt ulike funksjoner i statlige direktorat/departement.

Det er ikke gjort noen systematisk undersøkelse av hvor bachelor- og masterkandidatene får jobb, men vår erfaring er at de fleste får seg relevante jobber både i privat og offentlig sektor. Flere av masterstudentene har fått seg rådgiver- eller lederstillinger innen HMS, beredskap, sikkerhet og risiko. Studentene kommer fra hele landet, og de får også stillinger i hele landet.

Fagmiljø og FoU-produksjon

Fagmiljøet ved IIS har vokst gradvis siden bachelorstudiet i samfunnssikkerhet og miljø ble etablert i 2006. Fagpersonene som er direkte involvert i studiene er listet opp i vedlagt NOKUT-tabell.

Fra 2015 har forskningen ved IIS blitt organisert i fire ulike forskningsgrupper. To av disse forskningsgruppene har særlig relevans for studiefeltet samfunnssikkerhet og beredskap.

Forskningsgruppen «Societal Security, Safety, and Environment» fokuserer på de tre hovedtemaene krisehåndtering, kritisk infrastruktur og sikkerhetsstyring (SMS), men har også problemstillinger knyttet til miljø, herunder miljøforvaltning. Forskningsgruppen er for tiden involvert i tre prosjekter: «Improved risk evaluation and implementation of resilience concepts to critical infrastructure (IMPROVER)», Maritime preparedness in the High North – Institutional partnership and coordination (MARPART) og “Search and rescue in the High North (SARiNOR)”. IMPROVER er et Horizon2020-prosjekt.

Forskningsgruppen «Human factors in the high north» orienterer sin forskningsaktivitet mot “human factors” i et nordlig og operativt perspektiv, særlig rettet mot instituttets to profesjonsutdanninger innen luftfart og nautikk. Fokusområdene til denne gruppe er å bidra til læring og kompetanseutvikling, og kompetanseverifisering i utdanningene, samt å identifisere og implementere vellykkede pedagogiske virkemidler. Gruppen fokuserer også på prestasjoner i profesjonsutøvelse, sammenheng mellom motivasjon og prestasjon, og samspillet mellom grunnlagsfagene og de profesjonsrettede spesialiseringsemnene i utdanningene. Forskningsgruppen er tverrfaglig sammensatt med fagpersoner fra luftfart, nautikk, samfunnssikkerhet, prosess- og gassteknologi og automasjon. Dette bidrar også til å

⁶Hittil har 39 uteksaminerte bachelor kandidater i samfunnssikkerhet og miljø blitt tatt opp på masterstudiet, hvorav 24 av disse har gjennomført masterstudiet innen våren 2015.

⁷ KHMS – Kvalitet, helse, miljø og sikkerhet oversettes gjerne til QHSE – quality, health, safety and environment.

styrke det tverrfaglige samarbeidene på instituttet, ikke minst mellom de ingeniørfaglige retningene og de samfunnsfaglige retninger.

Tilgrensende fagmiljøer og studieprogrammer ved IIS

Institutt for ingeniørvitenskap og sikkerhet har en tverrfaglig og bredt sammensatt studieportefølje med tette forbindelser mellom de ulike fagfeltene. Instituttet tilbyr ingeniørstudier innen automasjon, prosess- og gassteknologi, nautikk og sikkerhet og miljø. Fra 2016 starter også et ingeniørstudium i droneteknologi. I tillegg har instituttet teknologiske og samfunnsvitenskapelige studium innen luftfartsfag og samfunnssikkerhet. På masternivå gis det tverrfaglig ingeniørstudium innen Technology and safety in the High north samt masterstudiet samfunnssikkerhet.

Ingeniørstudiet i sikkerhet og miljø tar for seg sikkerhets- og miljømessige utfordringer, bl.a. knyttet til skipsfart og olje- og gassutvikling i nordområdene. Sentralt i studiet er klima og miljø i nordområdene, sikkerhet, risikoanalyse, kvalitetssikring, HMS og teknologi i kaldt klima.

Ingeniør i Sikkerhet og miljø, studiets oppbygning

1. sem	MAT-1050 Matematikk 1 for ingeniører 10 sp	TEK-1010 Innføring i ingeniørfaglig yrkesutøvelse og arbeidsmetoder 10 sp	KJE-1050 Kjemi 10 sp
2. sem	MAT-1051 Matematikk 2 for ingeniører 10 sp	FYS-1050 Fysikk for ingeniører 10 sp	SIK-1001 Brannsikkerhet 10 sp
3. sem	MAT-2050 Matematikk 3 for ingeniører 10 sp	SIK-1002 Miljø og sårbarhet i arktis for ingeniører 10 sp	SIK-2005 Introduction to Engineering System Failure 10 sp.
4.sem	TEK-1011 Anvendt mekanikk 10 sp	SIK-2001 Risk Analysis of engineering Systems 10 sp	SIK-2002 MTO (anbefalt valgemne) 10 sp
5. sem	SIK-2003 Nordområdeteknologi 10 sp (anbefalt valgemne)	MAT-1003 Kalkulus 3 (anbefalt valgemne) 10 sp	SIK-2004 HSE, Risk assessment and Management 10 sp
6. sem	TEK-2005 Drift, vedlikehold og økonomi 10 sp	SIK-2020 Bacheloroppgave 20 sp	

Fagområdene og studiene ved IIS har flere kryssende koplingspunkter. Fagmiljøet i samfunnssikkerhet er opptatt av faglige synergier med andre studieprogram på IIS, da særlig sikkerhet og miljø, luftfartsfag og nautikk. Instituttet vil arbeide for å utvikle et tverrfaglig forskerutdanningsprogram innen sikkerhet som kan dekke samfunnssikkerhet, luftfart og nautikk.

Det er et betydelig potensial for økt tverrfaglig samarbeid mellom de ulike fagområdene, både med hensyn til utdanning og forskning. Den tverrfaglige forskningsgruppen innen human factors går da også på tvers av alle studieretningene ved instituttet.

«Safety» og «security» er gjennomgående tema som inngår i flere av utdanningene ved Institutt for ingeniørvitenskap og sikkerhet. Instituttets profesjonsutdanninger er næringsrettet, og er i stor grad knyttet til bransjer der sikkerhet står sentralt – luftfart, maritim næring, petroleumsnæring og annen industri. Særlig gjelder dette for de sertifikatgivende utdanningene av sjøoffiserer (bachelor i nautikk) og trafikkflygere (bachelor i luftfartsfag). Disse utdanningene er regulert gjennom internasjonalt regelverk som legger stramme føringer på utdanningens innhold og form.

Instituttet satser på å bygge opp et vitenskapelig fagmiljø i tett kopling til den operative luftfartsutdanningen. En masterutdanning innen luftfartsvitenskap er under utvikling, også dette programmet vil ha sterke koplinger mot samfunnssikkerhet og nautikk. I forbindelse med veksten innen ubemannede luftfartøy og droner, har instituttet etablert en utdanning i droneteknologi. Studiet er muliggjort som følge av tverrfaglig kompetanse på forskjellige spesialiserte felt som kombinerer fellesemner, automasjonsemner og luftfartsemner. Også her er fokuset på sikkerhet fremtredende.

Andre relaterte fagområder ved UiT

Samfunnssikkerhet er et typisk tverrfaglig studiefelt som belyses ved hjelp av flere faglige ståsteder. Det er flere tilgrensende fagmiljøer ved breddeuniversitetet UiT med relevans for samfunnssikkerhet. For å utnytte de faglige ressursene på en best mulig måte, bør det tverrfaglige samarbeidet på tvers av enheter styrkes. Ved HSL-fakultetet er det masterprogrammer innen Peace and conflict transformation samt Samfunnsplanlegging og kulturforståelse, Organisasjon og ledelse som har koplingspunkter til masterstudiet i samfunnssikkerhet. I tillegg er det en rekke emner ved Institutt for samfunnsplanlegging, statsvitenskap og sosiologi som er av faglig relevans for studiene. Handelshøgskolen i Tromsø (BFE-fakultetet) har fagmiljøer innen bl.a. økonomi, administrasjon, strategi og organisasjon. I tillegg har det juridiske fakultet, det helsevitenskapelige fakultetet og Universitetssykehuset i Nord-Norge⁸ fagmiljøer med klare forbindelser til samfunnssikkerhet og beredskap. Her ligger det betydelig potensiale for å utvikle studier og forskning i tråd med samfunnsbehov.

HSL-fakultetet (Humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning) har hatt ansvar for metodefagene som inngår både på bachelor- og masterutdanningene i samfunnssikkerhet. I tillegg har flere valgemner vært hentet fra dette fakultetet samt fra andre institutter og fakulteter ved UiT. Det kan også nevnes at bachelor- og masterstudentene deltar som markører og observatører i medisinerstudentenes årlige katastrofeøvelse. Slike tverrfaglige tiltak bør videreutvikles og styrkes i studieprogrammene.

⁸ Her kan nevnes Nasjonalt senter for samhandling og telemedisin, Arbeids- og miljømedisinsk avdeling, Akuttmedisinsk klinikk, Institutt for samfunnsmedisin og K. G. Jebsen-senter for havrett.

Internasjonalisering

Innen samfunnssikkerhet er det utvekslingsavtaler med de russiske universitetene NARFU, MSHU og MSTU. I tillegg har UiT en bred portefølje av utvekslingsavtaler som også omfatter universiteter med relevante studier. Det har vært liten grad av utveksling på bachelornivå og ingen utveksling på masternivå hittil. Dette er imidlertid et område som IIS ønsker å styrke innsatsen på, blant annet ved å inngå flere fagspesifikke utvekslingsavtaler. Et enkeltemne på masternivå er engelskspråklig, og det er muligheter for å ta engelskspråklige valgemner både på bachelor og masterstudiet i samfunnssikkerhet. Enkelte studenter velger også å skrive masteroppgaven på engelsk, for derigjennom å få større lesergruppe og øke mulighetene for publisering i internasjonale tidsskrifter.

4. Faglig integrering av utdanning og forskning

Faggruppa for Samfunnssikkerhet og beredskap har som mål å sikre god og hensiktsmessig integrasjon av aktuelle miljøer ved HiN, HiH og UiT, som i tillegg styrker kvalitet i utdanning og forskning i den nye institusjonen.

4.1 Vurdering av muligheten for felles studieplaner på bachelornivå

Det er i kapittel 3 gitt en beskrivelse de aktuelle studieprogrammene og tilhørende fagmiljø. Bachelor i Internasjonal beredskap og bachelor i Samfunnssikkerhet og miljø, henvender seg i praksis mot ulike målgrupper. Begge programmene er fulltidsstudier, men mens Internasjonal beredskap har ukes-samlinger på Norges brannskole i Tjeldsund, har Samfunnssikkerhet og miljø ordinær ukentlig campusbasert undervisning på campus Tromsø. De respektive fagmiljøene ser det ikke som ønskelig å gi slipp på særegenhetene knyttet til de to studiene. HiH/HiN ønsker å opprettholde samlingsbasert undervisning mer tilrettelagt for studenter i arbeid, mens en ved UiT ønsker å fokusere på studenter som har ukentlig campusbasert undervisning.

De to programmene er også ulike med hensyn til faglig profil. HiH/HiN ønsker å opprettholde en mer operativ profil på bachelor i Internasjonal beredskap. En full integrering av de to bachelorstudiene gjennom felles studieplaner, vil derfor ikke være hensiktsmessig for noen av partene hverken på kort eller mellomlang sikt. Det gjør det også utfordrende å samkjøre undervisning.

Det er imidlertid gode muligheter for å samarbeide om enkeltemner på tvers av studieprogrammene. Eksempelvis bør det være mulig å kjøre felles valgfag, og derigjennom utvide tilbudet av spesialiseringsemner for studentene. Dette har vært et sterkt ønske både fra bachelor- og masterstudentene i samfunnssikkerhet ved IIS. Gjennom nettbaserte løsninger og streaming av forelesninger vil en kunne samkjøre emner på tvers av campuser. Utveksling av lærere er en konkret og enkel måte for etablering av faglig samarbeid.

4.2 Forskning

For å skape tettere samarbeid mellom fagmiljøene, vil en utvidelse av de etablerte forskningsgruppene ved UiT, være en god plattform for samarbeid på tvers av campusene Narvik, Harstad og Tromsø. Forskningsgruppene er organisert på en slik måte at institutt- og fakultetstilknytning ikke skal være barrierer for deltakelse.

5. Forslag til organisering samt styring og ledelse

Det er en målsetning at det fusjonerte universitetet har en struktur som styrker fagmiljøene, og nytter de totale ressursene på en best mulig måte. Organiseringen skal bidra til fleksibilitet og muliggjøre tverrfaglig samhandling. Gruppen skal foreslå hensiktsmessige styrings- og ledelsesordninger tilpasset enhetens størrelse, kompleksitet og geografiske forhold.

I faggruppen er det introdusert ulike modeller for organisering, styring og ledelse. Det har vært en diskusjon rundt hver modell. En hovedidé har vært å kunne se programmene helhetlig og i sammenheng.

Uansett modell for organisering, styring og ledelse, er det viktig å erkjenne at faglig samarbeid fungerer best når det får vokse naturlig frem ut i fra frivillighet og felles interessefelt mellom de enkelte fagpersoner og fagmiljøer. Det er vanskelig å «tvinge frem» faglig samarbeid gjennom styring ovenfra. Faggruppen er derfor positiv til at det legges opp til at styring og organisering kan vurderes på nytt i Prosjekt 2020. Da vil en ha et bedre grunnlag for å si noe om hva som er hensiktsmessig organiseringsmodell for fagområdet samfunnssikkerhet og beredskap.

Faglig samarbeid på tvers av institutter og fakulteter kan møte administrative og økonomiske barrierer. Eksempelvis kan fastlagte arbeidsplaner gjøre det vanskelig å frigjøre fagpersoner fra et institutt for å undervise ved et annet institutt. Studieprogram med tilhørighet på ulike institutter og fakulteter kan fort bli sårbare dersom det oppstår usikkerhet om tilgjengelige personellressurser. Følgelig er det viktig at organet som skal koordinere studieprogrammene har tilstrekkelig myndighet og budsjett til å drive studiene på en økonomisk bærekraftig og kvalitetsmessig forsvarlig måte.

A) Felles programstyre eller forvaltningsutvalg

Faggruppa valgte å gå for å etablere et felles programstyre.

1) Programstyre

Her er ett og samme programstyre ansvarlig for styring og ledelse av de 3 programmene bachelor i Internasjonal beredskap, bachelor i Samfunnssikkerhet og miljø og master i Samfunnssikkerhet. Modellen innebærer at bachelor i Internasjonal beredskap fortsatt er organisert ved campus Harstad, mens bachelor- og master i samfunnssikkerhet organiseres fra IIS i Tromsø.

Det må lages et klart mandat for et felles programstyre. Det er viktig at programstyret kan fasilitere og koordinere mellom fagpersoner ved ulike campuser. Derigjennom ligger det at programstyret må ha myndighet fra ledelsene ved de aktuelle institutter/fakulteter til å ta beslutninger.

Fordeler:

- Modellen sikrer at fagansatte og studenter fra master og bachelor i samfunnssikkerhet samt bachelor i Internasjonal beredskap er representert i styring og ledelse av programmene.
- Felles programstyre gir mulighet for å behandle programmene enhetlig, se synergier og felles utviklingsmuligheter.
- For miljøet ved UiT er det ønskelig å opprettholde nærheten til tilstøtende program, spesielt innenfor feltet sikkerhet der det er tette bånd mellom ingeniørstudiet i Sikkerhet og miljø, ingeniørstudiet i nautikk og bachelor i luftfartsfag.

Ulemper:

- Ivaretar kun utdanning, ikke forskning.
- En organisering der programmene er organisert under ulike fakulteter/institutter innebærer administrative og organisatoriske utfordringer.
- Det kan ligge utfordringer i å få til samarbeid mellom fagmiljøene når disse ikke er organisert inn under samme institutt/fakultet. Det er viktig at det ikke etableres konkurrerende emner, programmer og aktiviteter utenfor det som er gitt i rammene av programstyret.

2) Forvaltningsutvalg

En svakhet som er trukket frem fra i faggruppa, er at programstyrer ikke ivaretar forskning. Et alternativ til et programstyre, som også vil kunne ivareta forskning, er å benytte modellen til NTNU med Forvaltningsutvalg for sivilingeniørutdanningene (FUS)⁹. Ved NTNU er forvaltningsutvalget organisert under Rektor. Utvalget skal ivareta tverrfakultær koordinering og utvikle felles kvalitetskrav for sivilingeniørprogrammene. I tillegg skal Forvaltningsutvalget identifisere strategiske utfordringer og gi råd til Rektor i strategiske spørsmål. Et forvaltningsorgan vil trolig ha et mer overordnet fokus enn et programstyre, og kan bidra til at studiene ses i sammenheng.

⁹ <https://www.ntnu.no/adm/utvalg/fus>

Følgende modeller ble også diskutert, men faggruppa valgte ikke å gå videre med disse:

- B) Program organisert under IIS med felles programstyre
- C) BIB organisert under eget fakultet i Harstad
- D) Studier og forskning i samfunnssikkerhet og beredskap samlet i et eget senter

B) Programmene organisert under IIS med felles programstyre

Dette forslaget innebærer at bachelor i Internasjonal beredskap organiseres under Institutt for ingeniørvitenskap og sikkerhet, sammen med bachelor og master i Samfunnssikkerhet. Per i dag er HiH er akkrediterende institusjon for bachelor i Internasjonal beredskap. Undervisningen gis av fagansatte ved HiH, HiN og Norges brannskole.

Fordeler:

- Programmene organiseres under IIS. IIS har et etablert fagmiljø med fagansatte i full stilling som driver undervisning og forskning knyttet til bachelor- og masterprogrammet i samfunnssikkerhet. Bachelor og master i Samfunnssikkerhet har eksistert ved HiTø og UiT i 10 år, mens bachelor i Internasjonal beredskap er et nyere studium.
- Med de 3 ulike programmene organisert innenfor samme enhet, vil det være enklere å se utdanning og forskning innenfor feltene samfunnssikkerhet og beredskap helhetlig.
- Det er enklere å unngå at det etableres konkurrerende aktiviteter ved de ulike campusene.
- IIS har samarbeidsavtale med Norges brannskole, og har siden oppstarten i 2006 benyttet fagpersonell fra brannskolen i deler av undervisningen i SIK-1001 Brannsikkerhet. Instituttet har mao. et godt etablert samarbeid med brannskolen, som også er en viktig part i Internasjonal beredskap.

Ulemper:

- For fagansatte og studenter på Internasjonal beredskap kan det være krevende å ha en ledelse som sitter ved en annen campus.
- HiH har en annen fysisk nærhet til Norges Brannskole enn Tromsø. Dette er av betydning siden bachelor i Internasjonal beredskap i sin helhet gis i form av samlinger på Norges brannskole i Tjeldsund.
- Det er en fare for at fagmiljøene ved HiH og HiN, har sterkere tilknytning til sin stedlige campus enn til IIS. Dette kan bidra til et svakere fundament for samarbeid mellom partene.

C) BIB organisert av under eget fakultet i Harstad

En gruppe fra Høgskolen i Harstad har lagt frem et forslag om etablering av et Fakultet for velferd og samfunn i Harstad der områdene velferd, kultur og beredskap er sentrale

områder. Mulighetene for medbestemmelse og strategisk satsning på forskning og utvikling er trukket fram som viktig element.

Fordeler:

- Økt interesse for næringsutvikling i nordområdene er betinget av at sikkerhet og beredskap er håndtert på en god måte. HiH har i dag tett samarbeid med oljenæringen gjennom Oljedirektoratets avdeling i byen og de mange oljeselskap og oljeserviceselskap som er etablert i Harstad. Dette samarbeidet inkluderer i dag også HMS, oljevern og beredskap.
- Regionen Hålogaland er en svært dynamisk region med et aktivt privat næringsliv som allerede i dag er en motor i forhold til utvikling av de nye næringene i nord. Dette er næringer som olje og gass, men også fiskeoppdrett, mekanisk industri og høyteknologisk industri.
- Med fokus på vernepleie og beredskap vil dette fakultet kunne fokusere på to områder som er svært viktig for å sikre ei fornuftig utvikling i nord. God privat velferd med gode vernetilbud til de som trenger det og kontrollert utvikling av de naturgitte ressursene som skal forvaltes på en forsvarlig måte til beste for dagens og kommende generasjoner.
- Regionen Hålogaland vil i årene fremover utvikle sikkerhetstilbudene på ulike områder i årene fremover. Oljevernbase skal etableres i Lofoten eller Vesterålen, fagskole for Brann og redning vil bli lagt til Fjelldal og Evenes flyplass får økt militær betydning. Det arbeides også med å få på plass en Bachelorutdanning innen Brann og redning i regionen.
- Beredskapsmiljø knyttet til BiB er bare fire år gammelt, men utvikler seg hurtig og tilbyr et studietilbud som er ettertraktet i markedet.

Ulemper:

- Samfunnssikkerhet og beredskap er et for lite fagmiljø til å danne grunnlag for et eget fakultet. Sammen med f. eks. vernepleie blir spriket i fagområde stort.
- Fagmiljøene innen samfunnssikkerhet og beredskap ved Narvik, Harstad og Tromsø har sterke tilknytning til sin lokale campuser enn til det instituttet/fakultetet de blir underlagt. Dette kan bidra til et svakere fundament for samarbeid mellom partene.
- Studier og forskning i samfunnssikkerhet ved IIS har klare koplingspunkter med flere av profesjonsstudiene ved instituttet. Det ses som uheldig dersom samfunnssikkerhet splittes fra relaterte fagområder, særlig sertifikatutdanningene i nautikk og luftfart, der potensialet for tverrfaglig samarbeid er betydelig.

D) Studier og forskning i samfunnssikkerhet og beredskap samlet i et eget senter

Et annet forslag som har kommet opp i faggruppen er å etablere et senter for beredskap og samfunnssikkerhet. Et slikt senter vil kunne samle både studier og forskningsaktivitet knyttet til fagområdet.

6. Særlige utfordringer

I dette avsnittet vil vi forsøke å identifisere særlige utfordringer som en bør fokusere på i det videre arbeidet med å styrke det faglige samarbeidet innen samfunnssikkerhet og beredskap ved det fusjonerte UiT Norges arktiske universitet.

6.1 Spredte fagmiljøer

Fagmiljøene som er involvert i de aktuelle studiene er spredt på fire ulike campuser – Narvik, Harstad, Tromsø og Fjelldal (NBSK). Målet for fusjonen er å skape robuste fagmiljøer. For å skape et faglig samarbeid på tvers av geografisk plassering fordres tiltak på ulike nivå.

Integrering av studieprogram og fagmiljø fordrer jevnlig kontakt og godt fungerende arenaer for samarbeid. Gjennom SAKS-søknaden til faggruppa legges det opp til to ulike tiltak for å samle fagmiljøene (se kap. 7). Det viktigste på kort sikt er at fagpersoner på tvers av campuser blir bedre kjent med hverandre og hverandres faginteresser og forskningsområder.

Det er utfordringer knyttet til sambruk når studiene er organisert på ulik måte. Det vil trolig være nødvendig å benytte seg av ulike verktøy for fleksibilisering, blant annet streaming av forelesninger og skype-møter.

Ved UiT er fagpersonene dedikert til et studiefelt – samfunnssikkerhet og miljø, mens ved Narvik og Harstad er det nettverksbasert – fagpersoner er involvert i flere fagområder. Dette kan innebære utfordringer når fagmiljøene skal jobbe på tvers av campus-grenser.

Programstyrene ivaretar studieprogrammene, men hvordan skal en tilrettelegge for samarbeid om forskning på tvers av campusene? Allerede etablerte forskningsgrupper og eventuelt nye er gode arenaer for å ivareta forskning innenfor disse studieprogrammene. Forskningsgruppene bidrar til å samle fagpersoner med sammenfallende eller nærliggende forskningsaktivitet, og som ønskes promotert som sentral og strategisk del av universitetets profil.

6.2 Hvordan opprettholde faglig særegenhet og profil?

Fagmiljøene i Harstad og Narvik har uttrykt uro for at den faglige profilen til BIB-studiet skal utvannes som følge av fusjonen med UiT. Det vil være viktig at et felles programstyre også fokuserer på behovet for å ha et differensiert studietilbud som henvender seg til ulike målgrupper. Mens bachelorstudiet i Tromsø i all hovedsak henvender seg mot førstegangsstudenter, er BIB-studiet rettet mot studenter med arbeidserfaring. Det vil være problematisk å slå sammen studieprogrammer rettet mot ulike målgrupper. På tross av en del faglige likheter, har de to studiene nokså ulik faglig profil. BiB-studiet har størst fokus på det som skjer etter kriser, mens bachelor i samfunnssikkerhet og miljø også vektlegger planlegging og utredning før kriser inntreffer.

6.3 Oppfylld av kompetansekrav

For å sikre at studiene som tilbys er i tråd med nasjonale krav i henhold til NOKUT, er det viktig at kompetanseutviklingsbehov kartlegges. Samarbeidet med NBSK innebærer blant annet at vi må sørge for at fag- og emneansvarlige oppfyller kompetansekravene til NOKUT. Kompetansebyggingen knyttet til Bachelor i internasjonal beredskap er i en oppstartsfase, og en er i ferd med å rekruttere fagpersoner til studiet. Flere fagpersoner som bidrar til studiet i fulltidsstillinger, vil også kunne bidra til økt forskning på sikt. Samtidig er det et ønske å opprettholde et operativt fokus i BIB-studiet.

Det kan være en utfordring knyttet til at det er mange involverte i BiB-studiet slik det gjennomføres i dag. Dersom det blir flere fulltidsansatte knyttet til studiet vil de måtte dekke flere emner. Det er viktig å involvere fagpersonene fra Narvik som har bidratt i studiet hittil i den faglige utviklingen.

6.4 Norges brannskole

Norges brannskole er én av partnerne i bachelor i Internasjonal beredskap, men er ikke en del av fusjonsprosessen mellom UiT, HiH og HiN. I den videre prosessen er det viktig å ha fokus på hvordan deres rolle skal ivaretas og videreutvikles.

6.5 Hvordan sikre at en behandler feltet samfunnssikkerhet helhetlig?

Med tre ulike parter er det en utfordring å tenke helhetlig. Det er i det fusjonerte universitetet viktig at en ser helhetlig på alle programmene og også på nye initiativ, slik at en unngår å ha konkurrerende aktiviteter som er i strid med målsetningen med SAKS

7. Mulighetsrommet for videre faglig utvikling

I mandatet er faggruppa bedt om å peke på mulighetsrommet med hensyn til videre faglig utvikling, inkludert utviklingsoppgaver innen 1. januar 2016 og etter fusjonstidspunktet.

Fram til fusjonstidspunktet 1. januar 2016:

- Lage mandat til, og beskrive sammensetningen av programstyret.
- Det er søkt om SAKS-midler for å knytte fagmiljøene tettere sammen. Tiltakene vil konkretiseres i løpet av høsten 2015. Det er et mål at tiltakene skal bidra til å understøtte kulturbygging og samhandling mellom enkeltpersoner og fagmiljø på tvers av campusene Tromsø, Harstad og Narvik.

Etter 1. januar 2016:

- Det er nødvendig å imøtekomme utfordringene knyttet til at fagmiljøene er geografisk spredt. Til nå har det vært lite faglig samarbeid mellom fagmiljøene i samfunnssikkerhet og beredskap i Harstad/Narvik og Tromsø. Det planlegges nå felles samlinger for fagpersonalet. Én av disse samlingene skal være et felles forskningsseminar. Det er også et mål å gjennomføre en felles faglig konferanse innen samfunnssikkerhet og beredskap.
- Det er nødvendig å gå systematisk gjennom hvert enkelt emne i bachelor i Samfunnssikkerhet og miljø og bachelor i Internasjonal beredskap, for å finne ut hvor det er faglig overlapp, muligheter for å nytte hverandres emner, muligheter for samarbeid om emner etc.
- De tre programmene skal utfylle hverandre, ikke konkurrere. Det må derfor vurderes om det er behov for en ytterligere spissing av profilene.
- Mulighetene for økt grad av internasjonalisering både på bachelor- og masternivå vil også være et tema (herunder utrede bl.a. samarbeid om utvekslingsavtaler, internasjonalt fokus i studiene, engelskspråklig masterprogram).

På lang sikt kan økt integrering av studieprogrammene være aktuelt, dersom det vurderes som hensiktsmessig. Dersom det er behov kan en også vurdere å etablere supplerende forskningsgrupper.

I faggruppens møter har det ikke vært fokusert spesielt mye på mulighetene for samarbeid med andre fagområder. Samtidig er det liten tvil om at det fusjonerte universitetet i enda større grad vil være et breddeuniversitet som åpner for utviklingsmuligheter på tvers av fag. Samfunnssikkerhet og beredskap er et bredt studiefelt med en rekke faglige innfallsvinkler og tematiske nedslagsfelt. En kan se for seg muligheter for nye spesialiseringsretninger innen bachelorstudiene i BIB og SSM, eksempelvis innen helse/pasientsikkerhet, teknologisk sikkerhet, mattrygghet/matsikkerhet, osv. Også på masternivå kan en se for seg at fusjonen mellom de tre institusjonene gir potensiale for nye spesialiseringer.

8. Konklusjoner

Faggruppa for samfunnssikkerhet og beredskap har kommet frem til følgende innstilling til rektorrådet:

- Det er på kort og mellomlang sikt, ut fra forskjeller i målgruppe og profil, ikke grunnlag for å slå sammen bachelor i Internasjonal beredskap og bachelor i Samfunnssikkerhet og miljø
- Det etableres et felles programstyre (jf. modell A) for de tre aktuelle studiene; Bachelor i internasjonal beredskap, Bachelor i samfunnssikkerhet og miljø og Master i samfunnssikkerhet. Programstyre-modellen vil bli evaluert etter en treårsperiode i henhold til Prosjekt 2020.
- For å ivareta samarbeid om forskning vil forskere fra HiN og HiH inviteres til å delta i forskningsgrupper ved UiT. Det tas utgangspunkt i etablerte forskningsgrupper ved UiT, med eventuell justering av faglig tematikk. Dersom det er behov kan en også vurdere å etablere supplerende forskningsgrupper.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Ansatte som bidrar faglig	Stillings- betegnelse	Ansettelses- -forhold	Faglige årsverk i studiet				Årsverk i andre studier	Formell pedagogisk kompetanse	Undervisnings- /veiledningsområde i studiet	Ekstern praksiserfaring ¹⁰	
			Total	U&V	FoU	Annet				Antall år	Årstall
	PROFESSOR EMERGENCY MANAGEMENT	HiN	0,2	0,2			0	-	KATASTROFEBEREDSKAP VEIL. BACHELOR-OPPGAVER		
	PROFESSOR	HIN	0,2	0,2			0,80	HØPED	PSYKOLOGI MENNESKER I KRISE KRISER OG KATASTOFER I ET PSYKO SOSIALT MILJØ VEIL. BACHELOR-OPPGAVER		
	FØRSTE- AMANUENSIS	HIN	0,2	0,2			0,80	-	FORSKNINGSMETODE VEIL. BACHELOR-OPPGAVER		
	FØRSTE- AMANUENSIS	HIN	0,2	0,2			0,80	-	TEKNOLOGI – SIKKERHET OG BEREDSKAP MILJØ OG SÅRBARHET		
	FØRSTE- AMANUENSIS	HIN	0,20	0,15	0,05		0	PPU	TEKNOLOGI GEOFYSIKK (NATURKATASTROFER) VEIL. BACHELOR-OPPGAVER		
	FØRSTE- AMANUENSIS	HIN	0,1		0,10		0,90	-	MILJØ OG SÅRBARHET ULYKKER OG SIKKERHET VEIL. BACHELOR-OPPGAVER		
	FØRSTELEKTOR	HIN	0,1			0,1	0,90	-	KATASTROFEBEREDSKAP KRISEHÅNDTERING		
	HØGSKOLE- LEKTOR	HIN	0,1			0,1	0	-	KATASTROFEBEREDSKAP VILLMARKSMEDISIN UTEMEDISIN		

	HØGSKOLE- LEKTOR	HIN	0,80	0,20	0,10	0,50	0,20	HØPED	KATASTROFEBEREDSKAP PROSJEKTLEDELSE VEIL. BACHELOR-OPPGAVER		
	STIPENDIAT	HIN	1,00		1,00		0				
	PROFESSOR	HIN							TEKNOLOGI BEREDSKAPSLOGISTIKK		
	PROFESSOR	HIN							TEKNOLOGI RISIKOANALYSE VINTERINGSERING KONSTRUKSJONER		
	PROFESSOR	HIN							TEKNOLOGI RISIKOANALYSE VINTERINGSERING KONSTRUKSJONER		
	FØRSTELEKTOR	HIN							TEKNOLOGI KVALITETSIKRING OG KVALITETSLEDELSE		

Tabellen over viser fagpersoner knyttet til bachelor i internasjonal beredskap ved Høgskolen i Narvik

Tabellen under viser fagpersoner knyttet til Bachelor i Internasjonal beredskap ved Høgskolen i Harstad

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Ansatte som bidrar faglig	Stillings- betegnelse	Ansettelses- forhold	Faglige årsverk i studiet				Årsverk i andre studier	Formell pedagogisk kompetanse	Undervisnings- /veiledningsområde i studiet	Ekstern praksiserfaring ¹¹	
			Total	U&V	FoU	Annet				Antall år	Årstall
	Professor	HiH	0,5	0,25	0,25		0,5	Høgskoleped.	Beredskapslogistikk	25	1989-
	Førsteamanuensis	HiH	0,5	0,25	0,25		0,5	-	Nordområdepolitikk	22	1993-
	Høgskolelektor	HiH	1,0	0,3	0,2	0,5	-	-	Innføring i beredskap	25	1988-
	Professor	UiT	0,5	0,5			1,0	Universitetsped. Veiledningsped.	Anvendt forskningsmetode Operativ ledelse	20	1995-
	Høgskolelektor	UiT	0,2	0,2			0,8	-	Logistikk og sikkerhet i kaldt klima		
	Førsteamanuensis	HiH	0,2	0,2			0,8	-	Prosjektledelse	24	1991-
	Høgskolelektor	HiH	0,2	0,2			0,8	-	Prosjektledelse	13	2001-
	Stipendiat	HiH	0,2	0,2	0,8		0,8	-	Innføring i beredskap	2,5	2013-
	Faglærer	Nbsk	0,3	0,25		0,7	0,75	PPU (30stp) Spesialped.	Risiko og risikostyring	12	2003-
	Faglærer/ Direktør	Nbsk	0,25	0,25			0,75	-	Øvelsesplanlegging og gjennomføring		
	Faglærer	Nbsk	0,25	0,25			0,75	-	Samordnet øvelse		
	Faglærer	Nbsk	0,25	0,25			0,75	-	Oljevernledelse	25	1990-
			4,3	3,1	1,5	0,5	8,2				

Tabellen under viser fagpersoner knyttet til bachelor i samfunnssikkerhet og miljø og master i samfunnssikkerhet ved UiT Norges arktiske universitet

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Ansatte som bidrar faglig	Stillings- betegnelse	Ansettelses- forhold	Faglige årsverk i studiet				Årsverk i andre studier	Formell pedagogisk kompetanse	Undervisnings- /veiledningsområde i studiet	Ekstern praksiserfaring	
			Total	U&V	FoU	Annet				Antall år	Årstall
	Professor	Fast	1	0,48	0,48	0,05	-	Uniped	Krisehåndtering (BA/MA), Risikoanalyse (BA/MA), veiledning BA, MA, PHD		
	Professor	Fast	1	0,48	0,48	0,05	-	Uniped	Internat. emergency preparedness and envir. protect. in the High North (MA), organisasjon og styring BA), miljø- og ressursforvaltning (BA), veiledning BA, MA, PHD		
	1. amanuensis	Fast	1	0,48	0,48	0,05	-	Uniped	Øvelser i nordområdene (BA), Organisasjon og styring (BA), miljø og ressursforvaltning (BA), veiledning BA + MA		
	1. amanuensis	Fast	0,5	0,40	0,05	0,05	-	Uniped Forskningsveiled ning (Result)	Risiko, samfunn og infrastruktur (BA), Risiko og samfunnssikkerhet (MA), Veiledning BA + MA	3 år UiS prosjekt, forskn., underv.	2008- 2011
	Univ.lektor/Phd .stip.	Engasjement	1	0,7	0,3	0,05	-		Vitenskapelig prosjektdesign og skriveteknikk (MA), Miljø og sårbarhet i Arktis (BA), Ulykker og sikkerhet (BA), Veiledning BA + MA		
	Univ.lektor/Phd .stip.	Vikariat for fast stilling	1	0,7	0,3	0,05	-		Øvelser i nordområdene (BA), ulykker og sikkerhet (BA), MTO (BA), Veiledning BA + MA		
	Phd. Stipendiat	Engasjement	-	-	1,0	-	-				
	Professor II	Engasjement	0,2	0,2	-	-	UIS		Granskningsmetodikk (MA)		
	1.amanuensis	Fast	0,2	0,2	-	-	0,8	Phd. Psykologisk pedagogikk	Veiledning BA + MA		

	Professor	Fast	0,25				0,8		Risikoanalyse (BA)		
	1.amanunesis	Fast	0,2	0,2			0,8		Miljø og sårbarhet i Arktis (BA)		
		Innleid Timelærer	0,2	0,2	-	-	Ekstern		Kommunal sikkerhet og beredskap (BA)		
		Innleid timelærer	0,2	0,2			Ekstern		HMS (BA)		
	Univ.lektor		0,2				BFE/UIT		Kvalitetssikring og kvalitetsledelse (BA)		
	Professor						HSL/UIT		Risiko og sårbarhet i det moderne samfunnet (MA)		
	1. amanuensis						HSL/UIT		Samfunnsvitenskapelig metode (BA), Kvantitativ metode (MA)		
	Professor						HSL/UIT		Kvantitativ metode (MA)		
	1.amanuensis						HSL/UIT		Samfunnsvitenskapelig metode (BA), Kvalitativ metode (MA)		
	Univ. Lektor	Innleid timelærer					Ekstern	Fast avtale med Met. institutt	Miljø og sårbarhet i Arktis (BA)		
			6,95	4,24	3,09	0,3					

Det er 1-2 stillinger som førsteamanuensis/universitetslektor under tilsetting innen samfunnssikkerhet og miljø.